

Monmouthshire Select Committee Minutes

Meeting of Pwyllgor Craffu Oedolion held at County Hall, Usk with Remote Attendance on Dydd Mawrth, 22ain Mehefin, 2021 at 10.00 am

Councillors Present

County Councillor S. Howarth, (Chairman)
County Councillor L. Brown, (Vice Chairman)

County Councillors: R. Edwards, M. Groucutt,
R. Harris, M. Powell, S. Woodhouse, M. Lane

Officers in Attendance

Jonathan Davies, Rheolwr Cyllid Cyfrifeg Canolog
Tyrone Stokes, Rheolwr Cyllid
Hazel Ilett, Rheolwyr Craffu
Robert McGowan, Swyddog Polisi a Chraffu
C. Bowie, Chief Executive, Mind Monmouthshire
T. Crowhurst, Access for All

APOLOGIES:

1. Datganiadau o Fuddiant

Nid oedd buddiannau i'w datgan.

2. Fforwm Agored i'r Cyhoedd.

Nid oedd unrhyw aelodau o'r cyhoedd yn bresennol.

3. Caraffu ar Adroddiadau All-dro Refeniw a Chyfalaf 2020-2021.

Cyflwynodd Tyrone Stokes yr adroddiad ac atebodd cwestiynau'r aelodau gyda Jonathan Davies.

Her:

A oes unrhyw reswm penodol dros y cynnydd mewn plant sy'n derbyn gofal?
Nid yw'n ymwneud â Sir Fynwy yn unig, na Chymru hyd yn oed: mae'r cynnydd sylweddol ledled y DU. Ar gyfer Sir Fynwy, dim ond cwpl o deuluoedd mawr sydd angen dod i mewn er mwyn cael cynnydd mawr e.e. un gyda 6 sibling ac un â 7, a ddaeth i mewn ers 19/20. Yn y gyfarwyddiaeth, rydym yn ceisio rhoi hwb i'n darpariaeth fewnol h.y. cynyddu a datblygu ein gofalwyr maeth ein hunain fel y gallwn roi'r dechrau gorau i'n plant sy'n derbyn gofal. Ond, yn anffodus, weithiau'r gofal gorau yw gofal y tu allan i'r sir neu breswyl. Gyda hynny, mae'r gost wedyn yn cynyddu. Y gost uned ar gyfartaledd ar gyfer plentyn sy'n derbyn gofal yw £50k; mae ychydig yn llai os yw'n mynd i ofal maeth, ond os aiff i breswyl gallai fod yn £3-400k. Flynyddoedd lawer yn ôl roedd y niferoedd yn llai ond ers hynny mae gweithgareddau llys wedi cynyddu, ac mae'r system

farnwriaeth bellach yn eithaf lleisiol o ran sut maen nhw'n teimlo y dylid byw bywydau plant, sydd wedi cael effaith ar ein niferoedd.

Beth sydd wedi digwydd i'r terfynau amser o ran gwariant cyfalaf ar safle Ffordd Grug?

Rhoesom ddiweddariad llawn ym Mis 9 ynghylch Ffordd Grug a'r amserlenni, a ddilynwyd gan ddatganiad i'r wasg. Mae Ffordd Grug yn gynllun partneriaeth gyda'r gronfa gofal canolraddol, sy'n cael ei reoli a'i gynnal gan ein cydweithwyr iechyd trwy Aneurin Bevan. O ran amserlenni, rydym yn rheoli hynny. Rydym wedi ymgysylltu'n llawn â Llywodraeth Cymru, ac mae gennym eu cefnogaeth. Maent yn sylweddoli bod y pandemig wedi cael effaith sylweddol ar y diwydiant adeiladu. Felly, rydyn ni wedi cael caniatâd i reoli'r cynllun hwnnw, ac mae'r amlen amser wedi'i symud ymlaen. Felly does dim risg yn ymwneud â'r terfyn amser a'r cyllid hwnnw.

Faint sydd gennym mewn cronfeydd wrth gefn wedi'u clustnodi, faint mewn cronfeydd wrth gefn am ddim, ac yn y gwarged refeniw?

Amlinellir cronfeydd wrth gefn yn Adran 3 yr adroddiad. Gwnaethom ailgyflenwi cronfeydd wrth gefn wedi'u clustnodi o ychydig dros £4m yn benodol ar ddiwedd y flwyddyn. Mae'r cronfeydd wrth gefn sy'n cynrychioli cronfa'r cyngor wedi aros heb eu cyffwrdd, sy'n dwyn ymlaen fel ychydig llai na £9m ar ochr yr awdurdod lleol a bron i £3.5m ar ochr yr ysgolion. Pan dderbyniodd y Cabinet y diweddariad cronfeydd wrth gefn yn yr hydref, gwnaethom nodi bod Sir Fynwy ar ben isaf balansau cronfeydd wrth gefn, o gymharu ag awdurdodau eraill Cymru, o ran yswiriant wrth gefn o gymharu â chyllideb refeniw. Roeddem yn gwerthfawrogi bod angen i ni gryfhau cronfeydd wrth gefn os yn bosibl, gan edrych ymlaen at heriau amrywiol e.e. gofal cymdeithasol ac adferiad pandemig.

Felly, mae tua £4m wedi'i glustnodi a £9m mewn cronfeydd wrth gefn cyffredinol?

Sut ydyn ni'n cymharu mewn perthynas â'r ganran yr ydym i fod i'w chael o gyfalaf yn erbyn refeniw?

Mae'r cynnydd o £4m ar ben y £6m a oedd gennym eisoes mewn cronfeydd wrth gefn wedi'u clustnodi, gan gymryd y cyfanswm hyd at £10.6m. Ar ochr cronfa'r cyngor, mae ychydig yn llai na £9m. Mae'r gymhareb a grybwyllir yn ymwneud â chymhareb cronfa'r cyngor â chyllideb refeniw net, felly mae'n diystyru cronfeydd wrth gefn sydd wedi'u clustnodi. Ar hyn o bryd, rydym ychydig dros 5% o'r gyllideb refeniw net; y canllawiau gan Lywodraeth Cymru yw y dylai'r gymhareb honno fod rhwng 4% a 6%, felly rydym yn gyffyrddus yng nghanol hynny. O ran ein bod ar y pen isaf yn gyffredinol, mae hynny'n ystyried y cronfeydd wrth gefn hynny sydd wedi'u clustnodi - a gymerir felly fel cyfunol, ac o'u cymharu â'n cyllideb, ar draws Cymru rydym ar ben isaf y sylw hwnnw.

Beth yw'r sefyllfa refeniw o ran gwargedion?

Y £9m yw'r yswiriant y mae'n rhaid i ni ei fuddsoddi'n uniongyrchol. Mae yswiriant wrth gefn yn fesur bras ar gyfer cymharu ar draws awdurdodau yng Nghymru oherwydd bydd rhai mewn sefyllfa fuddsoddi gwahanol o ran eu cronfeydd wrth gefn: gallai rhai bod wedi buddsoddi symiau sylweddol ac yn edrych i fedi buddion hynny, o ran darparu gwasanaeth, felly edrych am enillion tymor hwy ar y cronfeydd wrth gefn hynny. Tra gallai eraill fod ar ddechrau'r siwrnai honno. Mae'n ganllaw bras ond yn un defnyddiol i gadw llygad arno. Mae gwybodaeth gwefan sy'n ymwneud â chyllid yn wael. Ni roddir datganiadau alldro byth - mae budd y cyhoedd yn yr arian sy'n cael ei wario. Pam nad yw'r wybodaeth honno ar y wefan?

Mae hwn yn bwynt teg. Mae'r holl adroddiadau monitro sy'n dod trwy'r Cabinet yn cael eu cadw mewn adran ar wahân i'r rhai lle mae'r cyllidebau'n eistedd - maen nhw'n mynd trwy adroddiadau'r Cabinet. Felly mae'r holl wybodaeth ar gael ond yn wir mewn gwahanol leoedd, ac felly'n anodd i'r cyhoedd ei olrhain. Mae hyn yn rhywbeth y gallwn fyfyrno arno; yn sicr gellid ailedrych ar gynllun y wefan a'i diweddarau o bosibl.

Mae'r aelodau'n ei chael hi'n anodd deall yr adroddiadau yn barhaus. A ellir defnyddio tablau syml, sy'n cynnwys yr un penawdau ag yn y gyllideb, yn dangos y datganiadau alldro yn erbyn y penawdau hynny, a chyda pharagraff esboniadol cysylltiedig?

Mae adborth yn wahanol i'r adroddiadau alldro, gyda rhai aelodau'n dweud eu bod yn gwerthfawrogi lefel y manylder a'r esboniad. Ond yn sicr mae yna lawer o wybodaeth. Mae adroddiad alldro clir a chryno ar gyfer pob maes gwasanaeth ar ddechrau'r adroddiad sy'n rhoi arwydd cychwynnol o ble y gallai'r problemau fod. Yna mae'r adroddiad yn manylu ar ble mae'r amrywiannau. Rydym mewn sefyllfa anodd gan fod gan aelodau farn wahanol ar lefel y manylion yn yr adroddiadau. Mae'n wir yn hanfodol bod yr holl wybodaeth ar gael, pe bai'r aelodau'n dymuno ei gweld. Fodd bynnag, rydym wedi gofyn am gael un dudalen hefyd yn egluro pob cyllideb, y gwariant, y rhesymau dros wargedion, ac ati. Onid yw hynny'n bosibl?

Rydym yn cynhyrchu hynny yn y papurau ond y cymhlethdod sydd gennym yw bod y pwyllgor Dethol yn ymwneud â'r gwasanaethau o fewn ei gylch gwaith, a dyna pam rydym wedi cynhyrchu'r Atodiad 6 ar wahân sy'n amlinellu'r meysydd penodol hynny, ond roeddem hefyd am roi'r pecyn cyfan i'r aelodau a aethpwyd â'r Cabinet yn gynharach y mis hwn, gan ei fod yn rhoi'r darlun a'r manylion cyffredinol. Mae'r adroddiad eglurhaol yn cynhyrchu un tabl, ond mae cymhlethdod yr awdurdod yn golygu lefel uchel o fanylion a sylwebaeth. Fodd bynnag, byddwn yn ystyried yr adborth ac yn ceisio symleiddio lle y gallwn. 31.08

Byddai hyfforddiant i aelodau ar sut i ddarllen y math hwn o gyfrifyddu yn ddefnyddiol iawn.

Bydd, byddai hyfforddiant yn dda. Rydym mewn cyflwr o newid o fewn y tîm Cyllid; unwaith y bydd hynny wedi setlo gallwn fynd i'r afael â'r mater hwn. Gallwn hefyd newid ein darpariaeth trwy roi'r crynodebau yn gyntaf, fel yr awgrymwyd uchod.

Mae cryn dipyn wedi mynd yn ôl i gronfeydd wrth gefn y gyfarwyddiaeth. Ar ochr y grantiau, os ydym yn cael ein harchwilio a heb wario'r arian, a fydd yn rhaid i ni ei roi yn ôl?

Ar gyfer 2021-2, y grant mwyaf arwyddocaol sydd gennym gan Lywodraeth Cymru yw'r grant Gweithlu Gofal Cymdeithasol a Chynaliadwyedd, a grybwyllir fel rhan o adroddiad alldro 2021. 2021 oedd blwyddyn gyntaf y grant hwnnw, lle cawsom £1m. Heb y ffigur hwnnw, byddem yn orwariant arall o £1m. Felly mae'n grant sylweddol sy'n rhoi hwb i'r llinell waelod. Rydym wedi cwrdd yn llawn â'r holl delerau ac amodau ar gyfer y grant hwnnw. Roedd y rhain yn caniatáu inni ddefnyddio gwariant craidd penodol yn erbyn y grant hwnnw. Rydym wedi sicrhau na fydd unrhyw berygl pan ddaw archwilwyr i mewn ohonom yn mynd yn aflan o'r telerau ac amodau hynny. Mae'r grant wedi'i ymestyn am flwyddyn arall, ac mae'n cynyddu maint, gan roi £250k ychwanegol inni. Defnyddir hwnnw i ddal i fyny'r llinell waelod. Y risg fydd os tynnir y cyllid hwnnw'r flwyddyn ganlynol. Mae gennym lu o grantiau eraill trwy'r gyfarwyddiaeth Gofal Cymdeithasol ac lechyd.

Gwnaethom gyflawni'r telerau ac amodau hynny yn llawn hefyd, felly nid oes unrhyw risg. Os oes unrhyw danwariant, rydym wedi cyfri'n llawn am ddychwelyd y swm hwnnw i'r corff dyfarnu grantiau. Os oes gennym ganiatâd i wyro oddi wrth y grant, rydym yn sicrhau bod hynny'n ysgrifenedig.

Mewn Gofal Cymdeithasol i Oedolion, y prif grant COVID-19 fu'r gronfa Caledi, yr ydym wedi'i dosbarthu i'n darparwyr craidd. Er enghraifft, lle mae cartrefi gofal wedi gorfod cau oherwydd COVID-19, mae ganddyn nhw lefydd gwag sylweddol erbyn hyn - mae cronfa Caledi COVID-19 wedi caniatáu inni basio'r cyllid hwnnw i'r darparwyr hynny er mwyn sicrhau bod ganddyn nhw gynaliadwyedd ariannol.

A oes gennym ormodedd o lefydd gwag hefyd? Pan wnaethon ni gyllidebu ar gyfer lechyd a Gofal Cymdeithasol, siŵr roedd gennym ni ormodedd yna - swyddi gwag, ac ati?

Nid oes swyddi gwag sylweddol mewn Gofal Cymdeithasol Oedolion rheng flaen.

Mae'r swyddi gwag y mae'r adroddiad yn cyfeirio atynt yn fwy'r staff swyddfa.

Rydyn ni'n sicrhau bod gan wasanaethau rheng flaen yr holl adnoddau staffio sy'n ofynnol, yna lle gallwn ni gadw swyddi gwag yn y swyddfa gefn, dyna beth rydyn ni wedi ceisio ei wneud. Mae'r Gwasanaethau Plant y tu allan i'r gyfarwyddiaeth hon ond mae'n effeithio ar y llinell waelod: mae gennym swyddi

gwag gweithwyr cymdeithasol ond bu'n rhaid i ni lenwi'r rheini â staff asiantaeth, sy'n dod â chost ychydig yn uwch (fel y soniwyd ym Mis 9). Mae hyn yn fwy o argaeledd gweithwyr cymdeithasol gwasanaethau plant penodol bryd hynny. A allwch chi egluro beth sydd wedi digwydd ar y prosiect Myst a grybwyllir ar d39-40, sy'n ymwneud â Gofal Cymdeithasol ac lechyd?

Mae'r prosiect Myst y tu allan i'r Dethol hwn, gan ei fod yn ymwneud â gwasanaethau Plant. Mae'n wasanaeth cyflenwi therapi amlasiantaethol. Rydym wedi gweld cynnydd sylweddol mewn plant sy'n derbyn gofal, fel y soniwyd yn gynharach. Gyda chyllid gofal canolraddol yr ydym wedi'i gael trwy lechyd, rydym wedi edrych ar wasanaethau mwy arbenigol i fynd i'r afael â'r achosion plant cymhleth pen uchel hynny, a gallwn roi cymorth therapi penodol ar waith, gan geisio dod â mwy ohonynt yn y sir. Ni allwn wneud hynny oni bai bod gennym gynnig sicr h.y. gyda chefnogaeth arall y tu hwnt i ofalwyr maeth hyfforddedig. Felly rydyn ni wedi sefydlu'r tîm arbenigol sy'n targedu'r achosion penodol hyn, i weld a allwn ni ddod â'r plant mewn i'r sir a rhoi cynnig gwell iddyn nhw. Mae prosiect Myst yn cyfeirio at hyn. Gyda'r £250k, rydyn ni wedi edrych ar rai achosion sy'n cwrdd â'r meini prawf hynny'n benodol. Rydym am sicrhau ein bod yn diwallu holl anghenion plentyn, ac yna byddwn yn edrych ar leihau'r gost.

A yw'r £250k felly yn warged cynilo, neu'n swm sy'n dal i aros i gael ei ddefnyddio?

Ydy, mae'n arbediad gorfodol penodol. Fel rhan o'r cynllun ariannol tymor canolig, roedd gennym fandad penodol i'r tîm hwnnw ddarparu arbediad, gan dargedu'r pecynnau gofal cost uchel hynny mewn gwasanaethau plant.

Beth yw'r esboniad am y gostyngiad mewn gwasanaethau anabledd o £7k yn yr un siart?

Edrychwn ar bob cyfle y gallwn 'gyd-fyw' gyda gwasanaethau eraill. Nid ydym yn credu mewn cael llawer o swyddfeydd lle nad oes eu hangen. Weithiau, rydyn ni'n edrych ar ail-ddarparu gwasanaethau, ac mae yna adladd arbedion naturiol. Yn yr achos hwn, gydag anabledd, bu arbedion naturiol yn syml: fe benderfynon ni leihau rhywfaint o le swyddfa ond nid oes unrhyw effaith ar ddarparu gwasanaeth o ganlyniad.

Crynodeb y Cadeirydd:

Diolch i swyddogion. Byddwn yn cysylltu â swyddogion i drefnu sesiwn hyfforddi ar gyfer aelodau, gan gwmpasu adroddiadau ariannol. Mae'n bwysig tynnu sylw at y grantiau lle maen nhw'n cael eu defnyddio: hoffai'r aelodau weld rhestr o'r grantiau Llywodraeth Cymru rydyn ni wedi'u cael.

4. Blaenraglen Gwaith Pwyllgor Dethol Oedolion.

Mae'r gweithdy Sipsiwn a Theithwyr yn cael ei drefnu; mae'n debygol y bydd yn digwydd yn gynnar yn yr hydref. Dylai rhai o'r meysydd a godwyd y bore yma gael eu hegluro yn y cyfarfod nesaf, gan gwmpasu Adroddiadau Perfformiad.

5. Blaenraglen Gwaith y Cyngor a'r Cabinet.

6. Cadarnhau cofnodion y cyfarfod blaenorol

Cadarnhawyd a llofnodwyd y cofnodion fel cofnod cywir (a gynigiwyd gan y Cynghorydd Harris ac eiliwyd gan y Cynghorydd Woodhouse).

7. Cyfarfod Nesaf: Dydd Mawrth 27 Gorffennaf 2021 am10.00am.

The meeting ended at **11.05 am**